

**Akademické fórum ve spolupráci
se Sdružením učitelů klasických jazyků ALFA
pořádají cyklus seminářů**

Demokracie, přesvědčování a pravda: antické řečnictví a internet

**FLÚ AV ČR, Jilská 1, Praha 1
listopad – prosinec 2021**

Série čtyř seminářů pro vysokoškolské studenty a středoškolské pedagogy nabídne srovnání tradičních pohledů na veřejnou řeč a některých jejích současných podob. Vedle nových problémů, které se vynořují v souvislosti s komunikací na internetu a zvláště sociálních sítích, jsou i takové, které mají dlouhou historii. Jak se dnes ve světle starších koncepcí pohlíží na tradiční atributy veřejné řeči, jako je rozumnost, srozumitelnost, přesvědčivost, pravdivost, sdílení? Ovlivňování druhých, či přímo manipulace s druhými, vztah k pravdě, svoboda projevu jsou témata spjatá s řečí od dávných dob. Cílem seminářů je připomenout tyto tradiční kontexty a přístupy, protože mohou rozšířit naše porozumění, jak spolu ve veřejném prostoru mluvíme a jak si v něm rozumíme, případně nerozumíme, dnes.

K osobní účasti na seminářích je třeba se předem registrovat na adrese:

akademicke-forum@flu.cas.cz (Mgr. Jaroslav Rytíř)

Počet účastníků bude omezen v závislosti na aktuálních epidemických omezeních. Seminář bude ale možné také sledovat prostřednictvím přenosu na platformě Zoom. I v tomto případě prosíme o ohlášení na výše uvedené adrese.

Harmonogram akce

25.11.2021 v 16.00, Akademické konferenční centrum, Jilská 1

Mgr. Jaroslav Rytíř, Akademické fórum

Soužití na síti a občanské přátelství: sociální média podle Aristotela

<https://cesnet.zoom.us/j/96499580729>

Meeting ID: 964 9958 0729

Sociální média mají řadu různých podob. Mohou sloužit jako řečniště, nároží, kolbiště, nízkonákladový sdělovací prostředek, klub, prodejna, inzertní plocha, a sama jsou také výrobkem a službou nabízenou za účelem zisku. Jsou však i místem, kde spolu mnozí lidé chtějí trávit čas. Společné trávení času ve společných činnostech je podle Aristotela jednou z hlavních podmínek přátelství. Podle téhož řeckého filosofa je přátelství, vedle zákonnosti a spravedlnosti, charakteristickým rysem dobré obce. Nikoli jakékoli přátelství, nýbrž přátelství občanské (politiké filia), označované též jako svornost (homonioia). Aristoteles má za to, že obec, ve které takové přátelství chybí, přestává být nejen blaženou, ale vůbec udržitelnou. Otázka tedy zní: Nejsou sociální sítě jedinečným místem, kde v podmínkách velkých moderních společností může takové přátelství a taková obec vznikat? Co by tomu mohlo napomáhat a co tomu naopak brání?

4. 12. 2021 v 16.00, zasedací místnost FLÚ AV ČR

Mgr. Vladimír Mikeš, PhD., FLÚ AV ČR

Přesvědčování a pravda: nároky antické filosofie kladené na rétoriku v době internetu

<https://cesnet.zoom.us/j/98496425882>

Meeting ID: 984 9642 5882

V antickém Řecku byla nabídnuta „filosofická“ rétorika jako alternativa k známější rétorice profesionálních rétorů a sofistů. Odlišnost tohoto typu rétoriky spočívala v potřebě spojit schopnost přesvědčovat s filosofickými nároky na veřejnou řeč – například ve smyslu jejího vztahu k pravdě. Jak ale tyto nároky – popsané Platónem, Aristotelem a stoiky – obtojí v dnešní době, kdy lidé komunikují stále větší měrou prostřednictvím internetu a sociálních médií.

11. 12. 2021 v 16.00, zasedací místnost Centra medievistických studií FLÚ AV ČR

Doc. Mgr. Katarína Petrovičová, Ph.D., FF MU

"O fortunatam rem publicam, si quidem hanc sentinam urbis eiecerit!" (Cat. 2,7): Ciceronova řečnická strategie očima moderních teorií politického diskurzu

<https://cesnet.zoom.us/j/92779625431>

Meeting ID: 927 7962 5431

Cicero byl již v průběhu svého života jedním z nejvýznamnějších římských řečníků. Jeho schopnost přesvědčivě vyjádřit své názory a postoje oslovovala nejen jeho současníky, ale zásadně ovlivnila rétorickou nauku. Jeho projev vyniká jak promyšlenou argumentací, tak bohatou slovní zásobou, nejvýraznějším řečnickým prostředkem je ovšem jeho schopnost oslovit publikum „ut moveatur vehementius“ (Cic. *Brut.* 49, 185), čili jeho přesvědčovací, nezřídka manipulativní síla. Cílem semináře je analýza Ciceronovy přesvědčovací a manipulativní strategie nástroji moderních teorií, zejména pak jeho schopnosti označit veřejného nepřítele, a srovnání Ciceronových formálních a neformálních projevů, tj. řečí a listů, s formálními a neformálními projevy vybraných nejvyšších českých politických představitelů, jejichž projev je vnímán jako špičkově rétorický.

13. 12. 2021 v 17.00, zasedací místnost FLÚ AV ČR

Prof. PhDr. Olga Lomová, CSc.

O Číně na internetu i mimo něj – co se ztratí/objeví v překladu

<https://cesnet.zoom.us/j/99222594958>

Meeting ID: 992 2259 4958

Západní civilizace (ve smyslu civilizace ukotvené v antickém dědictví) se po staletí vyvíjela bez přímého kontaktu s civilizací čínskou. V Evropě se nicméně poměrně záhy utvořilo povědomí o existenci Číny jako „protipólu evropské zkušenosti“, včetně souboru sdílených představ a stereotypů, které nás ovlivňují dodnes. Obraz staré Číny, do jehož podoby se v 18. století výrazně zapsalo osvícenství, doplnil ve druhé polovině 20. století obraz Číny budující komunismus a posléze kapitalismus. Všechny tyto naše představy o Číně jsou vyjádřeny v jazyce ukotveném v našem vlastním obrazu světa, který mnohdy brání k proniknutí k podstatě čínské odlišnosti (ale také podobnosti). V tomto semináři se zaměříme na několik klíčových slov spojovaných v laických názorech na Čínu ohledně její unikátní tradice a současného směřování a rozebere je v kontextu čínské reality.